Ч. 76 Пятниця 4 (16) цьвітня 1897. Рік VII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостинах на провинції:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Бесіда Є. Е. п. Президента Міністрів ґр. Казим. Бадені'го,

виголошена на засіданю Палати послів Ради державної дня 7 с. м. в дискусиї над справою виборів в Галичині, звучить після стенограму:

(Дальше.)

В громаді Березовици великій, в повіті тернопільскім, руский господар ґрунтовний Підгайний мав у себе в своїм мешканю на вечери товариство зложене з 23 осіб межи тими 8 Поляків, а 15 Русинів. Нараз о півночи роздали ся голоси дзвонів і товпа з кількасот осіб зложена, окружила помешкане Підгайного. Пішла іменно чутка, що там Поляки зібрали ся, щоби перевести вибори. Під проводом гр. кат. пароха о. Мироновича збігли ся селяни, щоби, як думали, перешкодити переведеню правиборів. Зґаданий парох, котрий виступав яко кандидат руский, розвинув був вже від кількох днів енерґічну аґітацию а при тій нагоді, особливо же також з амвони пропаґував свою власну кандидатуру. Поведене єго було при тім так нагальне, що самі єго парохіяни внесли против него жалобу а дня 18 марта в Намістництві львівскім з'явила ся навіть депутация селяньска, котра в інтересі дуже пожаданого успокоеня умів в Березовици великій просила о перенесене пароха.

Коли селяни прибули перед мешкане Підгайного, в однїй хвили розбито двері, вікна, знадобу домашну і огорожу, цїлу хату здемольовано і зроблено значну шкоду. Слідуючого дня приарештували жандарми головних виновників ексцесів, а правибори відбули ся в означенім з гори дни без перешкоди. О. Мироновичеви виточено слїдство і арештовано єго. Палата радна відкинула внесену ним з тої причини жалобу і ухвалила розвести против него карно-судове поступоване з причини злочину публичного насильства через злобне ушкоджене чужого майна. З причини того самого злочину задержано в арешті слїдчім 35 иньших мешканців села. По укінченю слїдства карного випущено арештованих на волю — о. Миронович позіставав однакож через 11 днів в арешті. Судячи з результату доходжень нема ніякого сумніву, що о. Миронович намовив селян до насильного нападу на хату Підгайного. (Голоси: *Слухайте! слухайте!*)

В громаді Стоянци (повіта мостиского) старано ся не допустити силою приказаного судом арештованя двох жителїв. Жителїв села заалярмовано голосом дзвонів церковних, і узброєні буками збігли ся громадно, щоби одного з арештованих увільнити з рук жандармів. Жандарми побачивши ся особисто загроженими, були змушені зробити ужиток з білого оружия, а коли товпа мимо того не уступала, стрілили два рази, в наслїдок чого один ексцедент погиб, а двох иньших зранено легко. Телеграфічно завізвано асистенциї войскової, а в хвили коли она прибула, настав вже був на око спокій, хоч селяни застанавляли ся над пляном, щоби жандармів, скоро будуть відводити арештованих жителїв села, напасти з косами на знак даний церковними дзвонами. Судова комісия слїдча приказала арештувати 53 участників того насильства.

При нагоді правиборів в Сколїм (повіта стрийского) розпущено серед тамошних робітників погляд, що кождий робітник вже тим самим має право голосувати. Коли комісар виборчий не хотїв увагляднити того погляду, робітники узброєні палицями і друками, впали насильно до льокалю виборчого, так, що комісар виборчий видів ся спонуканим обіцяти робітникам, що при дальших виборах, котрі мали відбути ся слїдуючого дня, всї робітники будуть голосувати. Слїдуючого дня вели ся вибори в асистенциї завізваного тимчасом войска. Одного з проводирів ексцесів арештовано в льокалю виборчім. Коли єго видано звідтам, кинула ся товпа зложена з кількасот робітників на єго ескорту, так, що она в конечній обороні мусїла зробити ужиток з оружия.

Президент міністрів запросив відтак радника міністерияльного бар. Чапку, щоби читав дальше. Радник міністерияльний представив насамперед результат доходжень в справі подій в Давидові.

Жителї Давидова проявляли мало заінтересованя для аґітациї політичної, так, що н. пр. при правиборах в куриї громад сільских взяло участь в голосованю ледви 17 правиборців. — Дня 8 марта прибув социяльно-демократичний кандидат Козакевич до староства львівского з жаданем, щоби урльопованим з войска в осени 1896 р. взглядно перенесеним до резерви жителям Давидова видано карти леґітимацийні і карти голосованя, чого начальник громади нїби то відмовив. Староста поручив начальникови громади, щоби при видаваню карт леґітимацийних поступав точно після постанов ордина-

---

14)

ГОРБАТИЙ.

(З польского — повість Йосифа Корженьовского).

(Дальше).

— Дякую вам вже наперед за поміч, дорогий вуйку — сказав Каспер. — Побачите, як я тодї зручно возьму ся до сего. Але-ж бо й варта, правда?

— Чудесна дївчина! — говорив пан Ксавер.

— До побаченя любцю! — крикнув тодї Каспер пересилаючи рукою до Димівщини густі поцїлуї — і відтак оба завернули конї і чвалом відїхали.

Вже прогомонїв тупіт кіньских копит, а Мариян все ще лежав на земли з напруженим ухом, з блїдим лицем і застилим серцем. Той огидний замах видавсь єму сьвятотатством; сьлози болю і злости заливали єго очи, коли погадав, що віддих зіпсутя може обвіяти, що болото розпусти може замарати той непорочний предмет єго любви і почитаня. Сам не знав, як собі порадити, як відвернути то нещасте, що грозило єго житю і всїм надїям, які в собі виплекав. Чим більше о тім думав, тим більшим видававсь єму той удар, котрого не міг би пережити. І тодї єго волосє ще більше їжилось, переймало єго смертельне дрожане, а гадаючи, що кожда хвиля проволоки погубить єго і убє, зірвав ся з місця і побіг наполоханий до Димівщини.

Старий Нарбут сидїв вже тодї на ґаночку і відмовляв молитви. Коли побачив так страшно зміненого Марияна, перелудив ся незвичайно, посадив задиханого і упадаючого на силах на лавочцї і запитав зі співчутєм, що стало ся і чого він вернув. Мариян хотїв відповісти, але в тій хвили крізь отверті вікна комнати роздав ся срібний голос співаючої Уршулї. Тодї бідний калїка не міг вже заволодїти над своїм зворушенем. Сльози пустили ся з єго очий, кинув ся з голосним плачем в обійми Нарбута і притуливши своє лице до грудий зачудованого старця, не міг слова промовити. Коли трохи втихомирив ся і почув, що певне зрадить ся, що не буде міг справи оповісти так холоднокровно, щоби старий не наполохав ся, не обурив і не постановив замаху на свою честь і спокій відвернути яким нерозважним і напрасним учинком, звалив всьо на нервове зворушене, що довело єго до того стану і котрого причиною суть родинні відносини. А що не чув досить сил. аби єму всьо оповісти, просив старого, щоби відвідав єго завтра рано і попрацювавшись з ним відійшов. Старий похитав головою, покрутив вус, відпровадив Марияна на добрий кусень дороги мовчки і сказавши єму добраніч та напімнувши, щоби річий, котрих вже не можна змінити, не брав так дуже до серця, вернув до дому.

Мариян цїлу ніч не міг ока замкнути. То ходив пригноблений тяжкими думками по комнатї, то клав ся на ліжко в одіню, замикав очи і гадав о невинній і чистій дївчинї, котрої душа відлїтала часом так сьміло від землї, а котру зіпсуті і здеморалїзовані люди хотїли як яку піднебесну голубку зловити і понурити в брудний калужи житя. Але вже починало днїти, а сон анї гадав примкнути єму повіки. Тодї Мариян встав, уставив на підставцї два образи, вже досить підмальовані, а в деяких подробицях навіть вже викінчені і засївши напротив них в великім кріслї почав їм приглядатись. На одним з тих образів була дванайцятьлїтна Мария як слухала наук Анни; другий представляв ту рішучу хвилю, коли Йосиф будути Марию, що сидячи з приспаним на єї колїнах Ісусом здрімала ся, і показує їй відлїтаючого вже ангела, котрого стать ледве видко, але по котрім полишив ся ще божеский блеск; того ангела, що прийшов до волї божої і велїв Йосифови забрати жінку і дитину і утїкати з ними до Египту. Лице Мариї було на причуд красне, обі, і розвиваюча ся в святих науках діва і украшена материнною любовію невіста були до себе подібні, бо обі представляли то лице, котре маляр носив в думці і в серци своїм і з котрим нїгде не міг розстати ся. Довго так сидїв Мариян, вкінци утома перемогла, єго очи примкнули ся, голова похилила ся на поруче крісла і смачний та твердий сон прийшов злагодити журбу і покріпити упадаюче під таким тягаром тїло.

Вже було по семій, як Нарбут війшов до комнати Марияна і заставши єго ще в твердім снї, сильно здивував ся, що він цїлком не розбирав ся і так сидячи переспав цїлу ніч. Сон Марияна був такий твердий, що не чув, як прийшов єго старий приятель, взяв собі крісло, сїв недалеко від него і поглянувши мимо волї на уставлені перед собою образи не спускав вже з них ока. Пізнав він від разу черти, очи і цїлий склад лиця Уршулї як в

циї виборчої, і одержав відповідь, що лісту виборчу уложено відповідно, а речинець рекламацийний оголошено знову, що однакож нїхто не реклямував анї не жалував ся. Староста, котрий не мав нїякої причини припускати, що в тій місцевости, уважаній за спокійну, потрібні якісь особливі средства осторожности, установив управителя маєтности, Станїслава Попеля комісарем виборчим. Асистенциї войскової не додано, бо Попель, котрий відносини знав докладно, увіряв старосту устно, що в Давидові не потреба нїяких окремих зарядженъ. Чинність виборча дня 11 марта відбувала ся дійстно зразу спокійно. По 10 год. рано впало до льокалю виборчого богато урльопників і резервістів, і домагали ся, щоби їх допущено до голосованя. Обставали они при своїм жаданю так завзято, що комісар виборчий уступив і видав їм картки до голосованя. Але урльопники не вдоволили ся виданими їм картками. Глотили ся перед льокалем виборчим і не допускали инших виборцїв до него. Тому лиш около 200 осіб віддало свої голоси.

Нараз мимо опору жандармів впала товпа до льокалю виборчого і домагала ся грізно, щоби всїм невписаним на лісту виборчу, котрим Попель видав карти голосованя, дано також „більші папери" (карти леґітимацийні). Тому жаданю годї було вволити, бо не було під рукою відповідного запасу карт леґітимацийних. Серед граду каміня падаючого з надворку товпа вимахуючи палицями і кленучи на надужитя та обманьство, кинула ся на членів комісиї. Пять з них, а також і комісар виборчий, вискочили вікном і хотїли спасати ся втечею. Начальника громади зневажено. Попель утік до знаходячої ся в тім самім домі касарнї жандармериї. Начальника постерунку жандармериї скинено зі сходів перед домом, а товпа впала тогди до сїний.

(Дальше буде).

Новинки.

Львів дня 15-го цьвітня 1897.

— **Іменованя.** П. Мінїстер судівництва іменував судовими ад'юнктами: Йос. Райхерта з Старого міста для Перемишля, Сим. Чмолу з Солотвини для Бережан, Володисл. Дембского зі Зборова для Золочева і дра Вікт. Свободу для Тернополя. Ад'юнктами повітовими іменовані авскультанти: Стеф. Лопушаньский для Мільниці, др. Конст. Рибицкий для Журавна, Стеф. Дрогомирецкий для Краківця, Ів. Цурковский для Обертина, Тома Лобасевич для Зборова, Авг. Ґебултовский для Старого міста, Каз. Ватрашиньский для Вишнївчика, Мих. Дрогомирецкий для Косова, Йос. Проконович для Солотвини і Каз. Бжезиньский для Радимна.

— **Перенесеня.** Дирекция почт і телєґрафів перенесла почтових официяли: Жиґм. Роґоша з Кракова до Стрия і Жиґм. Яноху з Тарнова до Кракова. — П. Мінїстер судівництва переніс ад'юнктів повітових судів: Ів. Гавля з Мільницї до Бродів, Ад. Наймана з Косова до Ярослава, Йос. Вілльома з Обертина до Щирця, Ром. Бірецкого з Краківця до Добромиля і Кл. Заградника з Журавна до Дрогобича.

— **Ц. к. краєва Рада шкільна** ухвалила між иншим на засїданю з дня 11-го цьвітня: 1) Затвердити вибір Жиґм. Мадейского і о. Кипр. Ясеницкого на відпоручників ради повітової до ц. к. окружної ради шкільної в Лїську; 2) затвердити вибір Винкентиї Льоншами на представительку учительства до ц. к. окружної ради шкільної міскої у Львові; 3) іменувати учителями в народних школах: Вінк. Пементовского управителем 3-кл. школи в Городницї, Мих. Демковича управителем 2-кл. школи в Роґізнї, Володисл. Суского молодшим учителем 4-кл. школи в Пароли, Єр. Ясевича управителем і Мар Сьвержовичівну молодшою учителькою 5-кл. школи в Дукли; 4) зорґанізувати від 1-го вересня 1897 чотирокласову школу женьску в Самборі і школу народну в Полянах.

— **Алярм львівскої залоги** зарядив вчера о 1-ій годинї в полудне командант корпуса. Перший сиґнал дано на головній вартівни при цл. сьв. Духа, а всї касарняні ноготівля повторили єго. В одній хвили настав в містї величезний рух. Официри і вояки спішили до своїх полків, фіякри гнали ґальопом везучи войскових до касарень, перед мешканями официрів станули гнеть осїдлані конї. За годину вже ішли поодинокі віддїли войска на Стрийске, призначене на збірне місце на случай алярму. Алярм мав на метї пересьвідчити ся о вправі львівскої залоги.

— **Тов. людознавче у Львові** розіслало з нагоди наближаючих ся Великодних сьвят таку відозву: „Зі сьвятами Воскресеня в тїсній звязи позіставе звичай крашеня яєць курячих. Звичай сей в деяких околицях Руси поволи щезає. Поки ще час, ми би хотїли звернути увагу людий доброї волї на значене писанок і при помочи рисунків і описів заховати їх від загляди. Маємо надію, що в дослїдах над сею справою дізнаємо як найуспішнїйшої помочи. В тій цїли осьміляємо ся удати з прошенем о ласкаву відповідь на кілька питань, заміщених в залученім квестіонари. Виповнений квестіонар просимо надіслати в можливо найкоротшім часї під адресою: Др. Антоній Калїна, професор унїверситету, голова Товариства людознавчого у Львові ул. Мохнацкого ч. 6" — В квестіонари містять ся такі питаня: 1. Чи в місцевости Вашій або в сусїдних (і в котрих) знаний є звичай малювати писанки? 2. Чи в Вашій околици істнував давнїйше звичай споряджувати писанки (яйця мальовані) а днесь чи єго занехали, від коли і з якої причини? 3. В якім часї занимають ся люди мальованем яєць? чи в часї великого посту (від котрого дня до котрого), чи в великім тиждни (в котрих днях), чи в великодним тижни (до провідної недїлї), чи також може в часї Зелених Сьвят? 4. Хто малює яйця: жінки, дївчата, чи чоловіки? Чи кождий сам собі малює, чи є також специялісти або специялістки, що роблять се за винагородженє (за яке)? 5. Яким способом малюють яйця? (Істнує кілька способів малювати яйця н. пр.: 1) яйця малюють на одну барву або накроплюють; 2) приоздобляють рисунком лїнійним в дві барви або більше; тут білі почерки повстають через те, що заки вложить ся яйце до фарби, деякі місця записує ся воском (прилад до писаня має окремі назви; ми хотїлиби мати описи, рисунки, а особливо примірники сего приладу); 3) взорець вишкрїпують якимбудь приладом на забарвленім яйци). 6. Як зовуть яйця мальовані способами, згаданими в питаню 5. (писанки, мальованки, крашанки і проч.)? 7. Як зовуть взірцї на яйцях мальованих (хрест, рожа. грабцї, качата, ковбаса, листочки і пр.)? 8. Чи уживають фарб місцевих (листків цебулї, кори з молодої яблїнки, мальованого сукна і пр.), чи також купованих (фарб, брезилії і пр.)? 9. Які істнують вірованя і перекази про початок і причини мальованя писанок, обряди і приповідки звязані із звичаєм мальованя яєць? 10. Як бавлять ся писанками? Чи говчуть яйцем об яйце і як се называють? 11. Як довго переховують писанки (до Зелених Сьвят, цїлий рік і пр.), або лишець самі шкаралущі мальовані і що з ними роблять? 12. Якої барви бувають по більшій части писанки і чому? чи барва є случайна, чи єї постійно придержують ся в якій околици, або чи єї постійно придержують до якогось вісрця? — Підпис збирача, місцевість, почта і повіт.

молодечім лици дванайцять лїтної дївчинки, так і в дозрілім і пречуднім лици матери, що глядїла з тревогою і вдячностию за відлїтаючим ангелом. Пригадавши собі вчерашну вечірну подію та роздумуючи над тілько пишими обставинами, на котрі в послїдних двох лїтах майже не уважав, відгадав Нарбут всьо що дїяло ся в серцю бідного артиста і ударивши в чоло, сказав сам до себе: — Ах, я старий дурак, і як не було того догадати ся?

В тій хвили збудив ся Мариян, змішав ся, побачивши сидячого коло себе Нарбута і повитавши єго з розсїянем, встав, відвернув підставку і заслонив один образ другим. Старий Литовець удав, що того не замічає і почав розмову від докорів, що Мариян нищить своє слабе здоровлє і працею і зворушенями, дурницями і злостию глупих та злих людий, а до того не досипляє ночий як належить. По тім запитав, що єго так вчера розжалобило і що має єму сказати.

Мариян сам не знав як зачати, як злагодити удар, що мав нанести серцю старого приятеля. Вкінци зачав від того, що вчера був хорий і роздразнений, що тому скорше їх попращав, але не міг дійти до дому і положив ся по дорозї для відпочинку. Случайно вибрав на то місце в лїску над потоком і там закритий корчами, так що єго нїхто не міг бачити, був сьвідком розмови, котру велить єму совість розповісти старому, аби зарядив средства осторожности, що могли би спинити злочинні наміри. Хоч єго то болить, що мусить бути обжаловуючим, але що хоче заощадити і вітцеви смутку і братови встиду, а єму, свому приятелеви, котрому тілько завдячує, якого учинку в гнїві, що мігби довести до якого нещастя — то не може замовчати о тій пригодї.

Старий поблїд на той вступ, котрий як видко було, богато Марияна коштував, так говорив поволи і так не сьмів піднести очий.

— Але-ж говори вже раз, що стало ся — сказав Нарбут торгаючи нетерпеливо вуси.

— Попцо то тілько балаканя, чи ти потрібуєш аж словами пересьвідчувати мене о своїй приязни і прихильности?

Тодї повторив Мариян вчерашну розмову між вуйком і сестрінцем, опустивши очевидно всьо то, що там говорило ся о нім і замітивши, що той марнотратник хоче певне тому займити сестрінця иншим предметом, бо бачить слабість панни Зое до молодого хлопця і боїть ся, аби не втратити єї серця.

— Драби! — крикнув старий Нарбут, зірвав ся з крісла і дрожачи зі злости і прикусуючи губи і вуси став ходити скорими кроками по комнатї. Коли трохи охолов, приступив до Марияна, що роздумуючи над наслїдками, які може справити викрите огидних намірів брата, закрив лице обома руками і так сидїв на місци, мучений тревогою, сором і жалем. Нарбут довго глядїв на него з жалем, хитав головою і торгав свої сиві вуса. Вкінци взяв єго за руку і сказав:

— Дякую тобі Марияне за твоє остереженє. Знаю, кілько то коштує тебе. Але будь спокійний. Я з'умію усунути небезпечність так, що то не зробить вітцеви жури ні тебе не виставить на нїяку прикрість.

Відтак попращавши молодця, що дивив ся єму бистро в очи і старав ся відгадати з єго лиця, що задумує зробити, відійшов рішучий в своїх постановах, але потайний Литовець.

X.

Мариян не сьмів кілька днів заглянути на Димівщину. Він не знав, які средства охорони зарядить розгніваний старець против поганих намірів брата, але побоюючи ся, щоби нетерпеливий Каспер не схотїв вкрутити ся до єго дому хоч би і насильно і щоби з того не прийшло до якого нещастя, отже й смутку для вітця і старого приятеля, був неспокійний і проводив днї і ночи в тяжких думках і борбах з собою. Вкінци третього дня рано, коли не міг вже довше знести своєї муки, пішов там, де надїяв ся найти полекшу і спокій.

Коли вийшов на подвірє, застав глубоку тишину. Віконницї з лївої сторони були примкнені; нїхто не сидїв на ґанку, нї один приязний голос не повитав єго. Дрожачою рукою отворив двері від сїний і неаби як зачудував ся, коли застав замкнену на ключ ту комнатку, де о тій годинї пересиджувала звичайно Урпгулька і рисувала. З тяжким серцем наближив ся до комнати Шумейкової і коли там війшов тихо і боязливо, застав старушку, що сидїла згорблена на низькім стільци коло ліжка, з лицем закритим обома руками. Панчоха, котру заєдно робила, лежала при єї ногах на земли, а клубок з нитками відточив ся далеко від неї. Всьо вказувало, що була в тяжкім смутку і що нїчо не могло єї займити і розірвати.

Мариян стояв так хвилю не сьмічи вимовити слова і спитати, що стало ся. Тодї Шумейкова підвівши голову і спізнавши єго почала тяжко вітхати і сльози покотили ся з єї очий.

— Що вам? — спитав Мариян блїднїючи і наближаючись.

— Ах, що менї? — відповіла втираючи очи. — Сядьте-но, пане Марияне, скажу вам то.

Мариян сїв, а она глядаючи окулярів та підоймаючи з земли панчоху, взяла від Марияна клубок з нитками і так дальше говорила:

— Що менї, питаєте? Господи Боже! Як

— **За сірник** посварили ся в Топлеці на Угорщині Давид Гелешку і Юрий Сойму. Один другому не хотів дати запалити цигаретки і коли з того прийшло до бійки, Сойму ударив противника ножем і положив его трупом. Розуміє ся, що оба були пяні.

— **Розбійничий напад.** Коло Вікна на Буковині напав тамошний глухонїмий селянин дня 12 цьвітня одного старого жида і забив его кількома ударами ножем. Відтак зрабував у него 30 зр. готівки і вексель та скрив ся у своїй хатї. Жандармерия виcлїдила убийника зараз. Він толкував ся мімічними знаками, що жид мав з ним поспречати ся і напасти на него з ножем, а він аж тоді вирвав від него ніж і пробив противника. Кілько на тім правди, викаже може слідство.

— **Убийство в янівскім лісї.** Передвчера доносили ми, що в лісї коло Янова найдено трупа робітника Заяця, та що виновника ще не вислїджено. Але енергічні гляданя властий увінчали ся скоро успіхом. Нинї рано в однім з підмійских шинків удало ся зловити виновника. Єсть ним Кость Король, котрого фотографія вже від давна есть в поліциї з припискою: „Небезпечний — побут у Львові заборонений“. Король признав ся до вини і цїлком холоднокровно сказав, що тому убив Заяця, бо знав, що він має гроші. Насамперед несподївано ударив его три рази каменем в голову, а відтак коли Заяць зімлїв, підрізав ему ножиком горло.

— **Вісти з Бразилиї.** Gazeta Lwowska містить таке письмо австро-угорского консуля з Сан-Паольо в Бразилиї: „В містї Сан-Паольо перебуває 48 родин емігрантів з Угорщини і Хорватиї, котрих намовив до еміграциї агент Антін Ґерґолет, обіцюючи, що в державі Ріо Ґранде до Суль одержать на власність землю. Як звістно, то бразилийске центральне правительство приймало емігрантів на кошт поодиноких бразилийских країв і висилано їх на місце призначеня. Край Паольо не робив того нїколи, а мимо того Ґерґолят вислав сюди згаданих 48 родин, хоч обіцяв вислати їх до Ріо Ґранде до Суль. Ті люди не хотять рішучо робити на плянтациях кави, нї поселитись в краю Сан-Паольо, на що впрочім і само правительство того краю не згодилось би, бо не має поміряних ґрунтів і потребує лише робітників на плянтациї, а не кольоністів. Ті емігранти попали в нужду, не мають нїяких фондів, кочують в пустих шопах коло міста і жиють з милостинї. Консулят старав ся у центрального правительства, аби тих емігрантів вислано до Ріо Ґранде до Суль, але правительство відмовило, бо вже від початку не займає ся оно еміграцийними справами. До консуляту вплнвають кождого дня жалоби на агента Ґерґолета і рекламациї о затрачені пакунки, при чім емігранти не в силї доказати своїх претенсий, бо звичайно не мають рецепісів наданя, котрі відбирає агент. Крім того жалують ся емігранти на обманьства при виміні гроший, яких, що правда, не допускає ся сам Ґерґолет, але помічники“.

— **Лапка на злодія.** Старший кельнер платничий в однім готелю зробив немиле спостереженє, що ему щось з грішми рахунки не сходять ся, та що при обрахунках значний недобір виходить, хоч гроші переховував в старанно замкненій шафі. Він став отже думати над тим, як би злодія виловити і впав на гадку позначити гроші тайними знаками. Значенє гроший коштовало его богато труду, але не принесло хісна, бо злодїй не зважав на знаки, і значені гроші зникали без слїду. Тоді пошкодований удав ся по раду до ученого чоловіка, а той дав єму таку розумну науку, щоби гроші посипав мілким порошком анілїновим, а відтак щоби пильно глядів кождому дословно на пальцї. Платничий послухав доброї ради і виконав єї як найсовістнїйше. В найблизший день, коли мав свобідний вихід, перечислив точно що до геллера свою готївку, посипав указаним чудовим порошком, замкнув старанно шафу і пішов собі на прохід, радуючи ся вже наперед в души з дотепного способу, котрий єму віддасть в руки зухвалого злодюгу. Як вернув по якімсь часї до дому, застав молодшого кельнера, дрімаючого в кутї. Він зіставив сплячого в супокою а сам чим скорше до шафи побачити, що діє ся з грішми. І тим разом запримітив, що хтось там без него господарив. Зачинив отже шафу і пішов оглядати пальцї починаючи від сплячого кельнера. Аж диво, права рука у того цїла фіялкова! Зараз отже доніс се до суду і в тих днях відбула ся дотична розправа. Молодший кельнер оправдував ся, що єму хтось мусїв зі збитків руку пофарбувати, але для судиї був се достаточний доказ о провинї обжалованого, і засудив его на дводневий арешт.

не має бути, коли від трех днїв очи мої не висихають від сльоз, коли всьо летить менї з рук, страва до губи не лїзе і Бог сьвідок, що від того часу жию лиш самою кавою. Бо вже-ж треба хоч що небудь з'їсти, щоби чоловік з голоду не умер. Як би я занедужала, то тут ще гірше було би і всьо пішло би до гори ногами. Але то з Литовцями не так. Надивилась я на то в Лядскім, де тілько лїт мешкала; набідувалась я з моїм небіжчиком чоловіком, бо хоч був найчестнїйший чоловік, то все був такий як і инші Литовцї. Ах, любий пане, там то не так як у нас в Польщі, де шляхтич насамперед наговорить ся до схочу, накричить ся і нїчого не зробить. Куди там, у них всьо инакше. Литовець нї сїло нї пало намотає собі щось на вус, понурить ся, уложить собі не сказавши нїчо нїкому і потім лапу, цапу, і вже зробив. Навіть не зглянe ся на то, що тим комусь доїсть і зробить прикрість. Ось так і наш пан Йосиф. Хоч він для мене і добрий, дай єму Боже здоровлє, бідній опущеній вдові дав у себе притулок і годує мене і одїває, а однако понягнуло вовка до лїса і він довів мене до того, що я сиджу тут сама і заливаю ся сльозами та бю ся з гадками; вже то нераз мусїла я собі сказати, ба й в очи сказала-б єму, що таки Литовець Литовцем.

Мариян сидів як на шпильках; студений піт виступав на его чоло, однако він не перебивав, бо знав, що в той спосіб міг би єї навести на иншу розмову, що ще дальше відведе їх від річи, о котрій хотів дізнати ся. Однако в тій хвили не міг вже видержати і спитав:

— Але скажіть-же менї, що стало ся, що так заливаетесь сльозами і бетесь з гадками:

— Як, що стало ся? — відповіла стара здоймаючи окуляри. — То ви не знаєте, що єї вже нема?

— Кого нема? — скрикнув горбатий, зриваючись і ноги почали під ним дрожати а смертельна студінь обхопила его груди.

— А видите — сказала стара, не догадуючись, що бідний Мариян почув. — І вам то дивно, щоби так нї сїло нї пало, не сказавши нїкому нї слова, нї радитись нї поговорити о такій важній річи — бо все-ж таки то не одно чи на обід дати росіл чи борщ і варталo подумати, приладити, попрати дівчинї біле, списати єї річи; а не так стрімголов, немов би стріха над головою горіла забрати єї і вивезти Бог знає куди. Ой, тьфу, так не робить ся! Чи то она завинила в чім, аби єї так нагле вивозити з дому, де була окрасою і потіхою? Чи я єї не любила і не заслужила на то, щоби все таки знати, де она буде обертати ся, в якій сторонї, де, під чиєю опікою буде жити та чи єї хто там приголубить, попестить, так як тут всьо мала від мене. Бідна Уршулька, як о тім погадаю, то серце менї краєсь! — Тут старушка справдї розжалобилась згадавши на то і стала гірко плакати.

Мариян встав, перейшов ся кілька разів по комнатї і відтак приступивши до вікна, спер своє чоло о холодну шибу. Тоді стала перед его очима чудесна стать Уршулї з цїлою своєю принадою, заяснїли єї темні очи, котрих проміне перемлало его до глубини души і в его серци зазвучав той голос, котрого срібний звук тронув его до глубини души ще перше заки знав, з чиїх уст він виходить. Всьо то уявило ся тим сильнїйше перед ним, тим глубше его зворушило, бо чув, що тратить найпершу і одиноку окрасу свого житя і що може стратить єї на все.

(Дальше буде)

Господарство, промисл і торговля.

Торг збіжевий.

Львів дня 13-го цьвітня: Пшениця 7·50 до 7·75 зр.; жито 5·25 до 5·40; ячмінь броварний 5·80 до 6·—; ячмінь пашний 4·75 до 5·— овес 5·75 до 6·—; ріпак 11·— до 12·50; горох 5·— до 7·50; вика 4·50 до 5·—; насїнє льняне —·— до —·—; сїмя конопельне —·— до —·—; біб —·— до —·—; бобик 4·50 до 4·75 гречка —·— до —·—; конюшина червона галицка 25·— до 40·—; шведска 55·— до 65·— біла 30·— до 48·—; тимотка —·— до —·— ганиж —·— до —·—; кукуруза стара 5·— до 5·25; нова 5·— до 5·25; хмїль —·— до —·—.

Телеграми.

Константинополь 15 цьвітня. Потверджує ся вість, що на вчерашній радї міністрів ухвалено здержати дальший марш турецкого войска до Ляриси, аж до часу, коли би зовсїм було певно, що правильне войско грецке перше зачепило.

Атини 15 цьвітня. Турки концентрують велику военну силу коло Ґревени. Здаєсь, що повстанцї не можуть вже дальше поступати, а положенє їх есть навіть дуже трудне.

Атини 15 цьвітня. Делїяніс зажадав від парляменту 25 міліонів драхм кредиту для міністерства війни і маринарки. Він заявив, що держави в загалї суть за ненарушимостию Туреччини, але доси не висказали свого погляду на предложенє Грециї, щоби справу в мирній дорозї залагодити. Дальше зазначив президент міністрів, що Кретийцї мають право рішати о своїй судьбі. Ситуацию на граници не Греция витворила, але пильне зброєнє Туреччини, а Греция була змушена уформувати армію в своїм власнім інтересї і боронити чести вітчини. Правительство робить, що може, щоби прискорити концентранцию армії і має надію, що она за кілька днїв буде могло споснити свій обовязок.

Цетинє 15 цьвітня. В Беране прогнали магометаньскі Альбанцї каймакама і взяли в свої руки власть цивільну і войскову. Настала повна анархія; християни держать ся з боку.

Надіслане.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.